

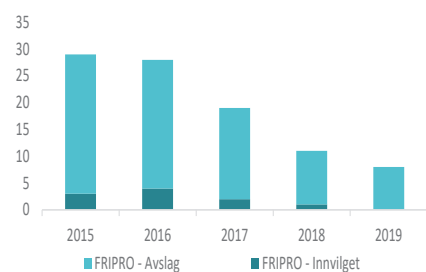
Rapport forskning 2019

Det helsevitenskapelige fakultet

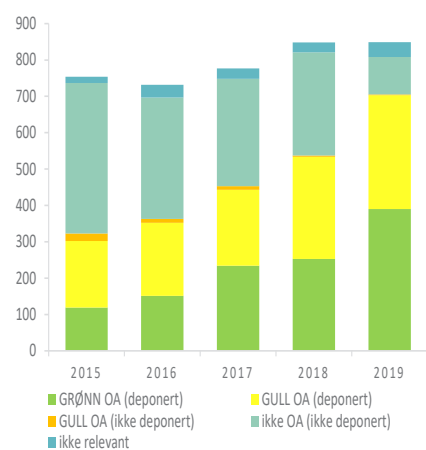
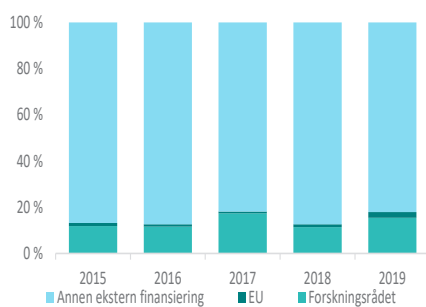
Seksjon for forskning, utdanning og formidling

18.9.2019

Kilde	Andel søknader innvilget				
	2015	2016	2017	2018	2019
Forskningsrådet	15 %	9 %	13 %	15 %	23 %
EU	19 %	11 %	20 %	20 %	32 %
Annen ekstern finansiering	48 %	38 %	29 %	37 %	42 %
Total	35 %	25 %	23 %	29 %	38 %

Kilde	Periodisert ekstern inntekt i mill.kr.				
	2015	2016	2017	2018	2019
Forskningsrådet	32	30	43	26	40
EU	4	3	2	3	6
Annen ekstern finansiering	235	224	203	198	211
Sum ekstern finansiering	271	257	248	226	257
Ekstern finansiering som andel av total inntekt	28 %	25 %	24 %	21 %	25 %

Rapport forskning for året 2019

Innhold

Oppsummering	2
Resultater	3
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	3
Søknadsaktivitet	3
Eksterne inntekter	11
Publisering	14
Diskusjon	17
Har Helsefak høy kvalitet i forskning? (KD1)	18
Bidrar Helsefak til forskning for velferd, verdiskapning og omstilling? (KD2)	19
Har Helsefak et effektivt, mangfoldig og solid forskningssystem? (KD4)	20
Forslag til tiltak til handlingsplanen ved revisjon høsten 2020	22

Oppsummering

Kunnskapsdepartementet (KD) har i sin Prop. 1 S (2019–2020) fastsatt fire overordna mål for høyere utdanning og forskning. Universitet og høyskoler som får løyve eller tilskudd fra KD, skal bidra til å nå målene.¹ De fire målene er: 1) Høy kvalitet i utdanning og forskning, 2) Forskning og utdanning for velferd, verdiskapning og omstilling, 3) God tilgang til utdanning og 4) Effektivt, mangfoldig og solid utdanningssektor og forskningssystem. KDs mål 1,2 og 4 er relevante for forskning.

Har Helsefak et effektivt, mangfoldig og solid forskningssystem? (KD mål 4)

Helsefak er akkurat innenfor KDs mål om 25% ekstern finansiering i 2019, men fremdeles er inntektene under 2015-nivå. Søknadsaktiviteten til Forskningsrådet synker markant, men antallet innvilgede søknader er stabilt. Aktiviteten mot EU øker, og det gjør også innvilgelsesprosenten. Vi har dog ikke en fordeling av søknader eller inntekt fra EU, Forskningsrådet og Annet som vi kan si oss fornøyd med. Det er ønskelig med en større andel fra Forskningsrådet spesielt, og også fra EU. Andel UFF-forskning² synker i 2019 til 71%, og særlig skyldes dette negativ utvikling ved IHO og RKBU. I 2019 sendte 15% av undervisnings, forsknings, og formidlingsstillinger (UFF-årsverk) en eller flere søknader om ekstern finansiering. 7% UFF-årsverk fikk innvilget en eller flere søknader. Eksterne inntekter pr. UFF var over gjennomsnittet til UiT og det nasjonale gjennomsnittet for universiteter, men bak gjennomsnittet for de andre store breddeuniversitetene (NTNU, UiO og UiB). For å kunne si at Helsefak har et effektivt, mangfoldig og solid forskningssystem bør Helsefak øke forskningskompetansen ved tidligere fusjonerte fagmiljøer, og også øke innsats og uttelling i Forskningsrådet.

Har Helsefak god nok kvalitet i forskning? (KD mål 1)

Med en målsetning om at Helsefak skal være på gjennomsnittet nasjonalt, eller bedre, kan vi ikke si at vi har den kvalitet i forskningen det er forventet per nå. Helsefak har for varierende resultater: Vi går ned i publikasjonspoeng, taper i nasjonal konkurranse om FRIPRO-midler, men har fremgang i EU, særlig i MSCA-programmet. Helsefak publiserer under det nasjonale gjennomsnittet, og har bare to institutt som publiserer over dette, IKM og ISM. ISM har hatt en nedadgående trend de siste fire årene i publikasjonspoeng totalt, og i 2019 ser vi også en reduksjon i publikasjonspoeng pr. UFF. Det sendes færre søknader til FRIPRO, og det er ingen innvilgede. Det ble sendt en ERC StG i 2019, denne kom til andre runde. Verdien av EU-kontrakter øker i 2019 til 6 mill. totalt, og er pr. UFF 9000 kr, en tredjedel av det nasjonale snittet for universitetene. Antall søknader om mobilitet går ned, men antall innvilgede er stabil, hvor flere av disse er MSCA-søknader. Det er en forskningspolitisk dreining vekk fra excellence-satsning til økt innsats for tverrfaglig forskning. Helsefak som et stort helsefakultet burde ha en god base for å søke slike finansieringer, og en strategisk dreining fra excellence til tverrfaglig forskning, spesielt økt deltakelse i EU-prosjekter, kan potensielt gi en økt uttelling for kvalitet i forskning ved fakultetet.

Bidrar Helsefak til forskning for velferd, verdiskapning og omstilling? (KD mål 2)

Helsefak er samlet sett god på å formidle det vi gjør gjennom åpen tilgang til artikler og allmenrettet formidling, og bidrar i så måte til velferd, verdiskapning og omstilling i samfunnet som helhet. Inntektene øker fra Forskningsrådet og EU, men er fremdeles overveiende fra annet-kategorien. Dette indikerer at Helsefak til tross for et omfattende samspill med omverden, ikke vinner frem i den nasjonale konkurransen.

Tiltaksområder

På grunnlag av resultatene som fremkommer i rapporten fokuseres det på tiltak innen følgende områder:

- a) Øke andelen tilslag og finansiering til Forskningsrådet, særlig i tverrfaglige arenaer.
- b) Fortsatt innsats rettet mot EU
- c) Øke forskningskompetansen ved IHO

¹ Orientering om statsbudsjett 2019 for universiteter og høyskoler, KD.

² Definisjon UFF-forskning: stipendiat, postdoktor, forsker, førsteamanuensis, professor, professor II og dosent.

Resultater

Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger

I 2019 hadde Helsefak 727 UFF-årsverk, 71% av disse årsverkene hadde forskningsoppgaver som en større eller mindre del av sin stillingsbeskrivelse. Den siste femårsperioden har det overordnet vært en reduksjon på 5% i andel fagansatte med forskning som arbeidsoppgave. Det er stor variasjon i kompetansesammensetningen blant fagansatte mellom instituttene. IHO utgjør i 2019 21% av fakultetets UFF-årsverk og har 33% UFF-forskning. I 2019 reduserer IHO antall UFF-årsverk med 10 stk, hvorav syv av disse var UFF-forskning. Det gjør at IHO reduserer sin andel UFF-forskning fra 2018, og har nå sin laveste andel siden 2015. IVP og IH, som ble fusjonert inn i fakultetet i 2018, har også en lav andel UFF-forskning, som er med å forklare noe av reduksjonen i fagansatte med forskning som arbeidsoppgave ved fakultetet som helhet. IVP øker dog sin andel noe til 2019, opp fra 36% til 41%. IKO øker også sin andel med 9%. RKBU har en betydelig reduksjon i andel UFF-forskning (ned fra 77% til 57%) ved at de øker total UFF med 3 årsverk, og samtidig reduserer UFF-forskning med 5 årsverk. Disse faktorene til sammen gjør at Helsefak i sin helhet kun øker med 1% UFF-forskning i 2019.

Tabell 1 Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger (UFF)-årsverk med og uten forskningsoppgaver i stillingsbeskrivelsen

	UFF-årsverk total*					Antall UFF-årsverk forskning					Andel UFF-forskning**				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
IMB	112	101	107	107	109	99	89	94	97	99	88 %	88 %	88 %	91 %	91 %
ISM	91	95	91	85	92	85	88	83	76	82	93 %	92 %	91 %	89 %	89 %
IKM	100	106	100	112	121	88	90	83	92	100	87 %	85 %	82 %	82 %	82 %
IFA	37	41	44	49	55	35	37	42	47	52	95 %	89 %	96 %	95 %	96 %
IKO	27	27	26	28	27	20	21	19	20	22	74 %	77 %	73 %	73 %	82 %
IPS	54	56	61	62	70	45	47	52	50	58	85 %	84 %	84 %	80 %	83 %
IHO	130	171	170	163	153	46	59	57	58	51	36 %	35 %	34 %	35 %	33 %
IH				26	30				14	16				55 %	55 %
IVP				29	30				10	12				36 %	41 %
RKBU	33	31	29	31	34	24	23	21	24	19	74 %	72 %	74 %	77 %	57 %
Felles adm.	12	7	8	8	7	10	5	5	4	4	82 %	76 %	61 %	43 %	52 %
Total	596	636	638	699	727	453	459	457	491	515	76 %	72 %	72 %	70 %	71 %

*UFF-total = Dosent, forsker, førsteamanuensis, førstelektor, postdoktor, professor, professor II, stipendiat, amanuensis, høyskolelektor, høyskolelærer og universitetslektor

** UFF-forskning = Dosent, forsker, førsteamanuensis, postdoktor, professor, professor II, stipendiat

Søknadsaktivitet

I perioden 2015 til 2019 har Helsefak sendt 902 søknader og 267 av disse har blitt innvilget. Det betyr at det i snitt har vært sendt 180,4 søknader og innvilget 53,4 søknader pr. år, som gir en gjennomsnittlig innvilgelse på 29,6% over perioden. I 2019 ble det sendt 173 søknader, det er på det jevne med 2018 og fremdeles en reduksjon fra 2017 med 11 søknader og 44 fra 2016. Til tross for et lavere antall sendte søknader, er det en betraktelig økning i antall innvilgede søknader. Det var totalt innvilget 65 søknader om ekstern finansiering i 2019, som er 15 flere enn i 2018 og det høyest antall innvilgede søknader som er registrert. Det gir en innvilgelse på 38%, opp fra 29% i 2018 og 23% i 2017. Over perioden 2016-2019³ er 79% av de innvilgede søknadene, søknader der Helsefak er enten PI, Koordinator eller WP-leder.

I årets rapport er det 11 søknader, som på tidspunktet data ble tatt ut fra LOS var markert med «venter svar». Av disse var 10 søknader til EU⁴ og 1 søknad til annet. Dette utgjør 6% av innsendte søknader i 2019, og er likt med tidligere år⁵

³ 2015-tall tas ikke med pga mangelfull registrering av denne variabelen.

⁴ En ERC søknad fikk avslag i sluttskrivingen av rapporten, denne er omtalt i rapporten, men tabeller er ikke oppdatert.

⁵ Foruten 2018, da ADM2020 begrenset muligheten til å følge opp søknader og vi dermed hadde et større antall søknader med ukjent vurdering (16%).

Fordeling av søknader og tilslag til EU, Forskningsrådet og andre – Overordnet nivå

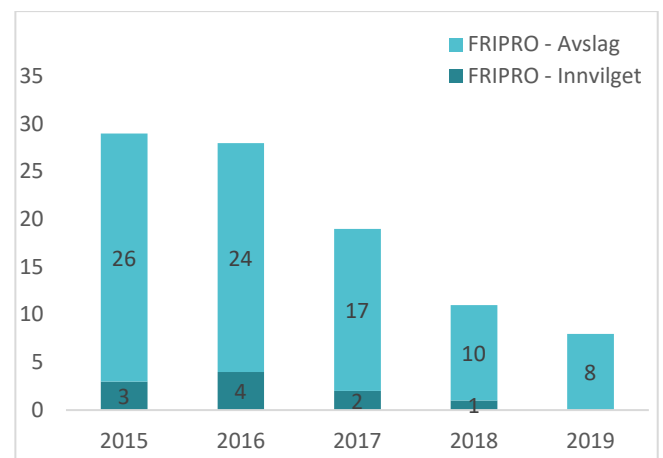
Det sendes færre søknader til Forskningsrådet enn tidligere år, og noen flere søknader til EU og andre finansieringskilder. Antall innvilgede i Forskningsrådet er stabilt på 7, mens det til EU er en god økning fra 2 til 6 innvilgede søknader og en økning fra 40 til 52 innvilgede i kategorien annet. Det at innvilgelsesprosenten går opp totalt sett skyldes i hovedsak bedre innvilgelsesprosent i EU og Forskningsrådet. Til EU ble det i 2019 sendt 19 søknader totalt som er nesten en dobling fra forrige år. Det ble sendt 9 søknader til bi- og multilaterale programmer. Til Horizon2020 ble det sendt 4 MSCA⁶ søknader og 2 søknader til SC1⁷. Det har vært sendt 5 ERC-søknader i perioden 2015-2019, hvor en starting grant ble sendt i 2019. Sistnevnte kom videre til steg to, men fikk avslag. I 2019 ble det sendt 31 søknader til Forskningsrådet, som er 23 færre enn i 2018 og lavest antall sendte søknader i hele perioden. Av disse var 8 sendt til FRIPRO⁸, 12 søknader gikk til helseprogrammene, 4 søknader til kommersialisering, 2 søknader om nærings-/offentlig ph.d., 1 søknad til samrisk og nano2021, og 3 søknader ble sendt til diverse andre programmer i Forskningsrådet. I 2019 er det ett innvilget forskningsprosjekt fra Forskningsrådsprosjekter der PI er ved Helsefak og ett der vi er samarbeidspartner. I tillegg er det to små søknader innvilget (WAM og arrangement) og to søknader om nærings- og offentlig ph.d. I 2018 ble det registrert en større andel samarbeidsprosjekter enn tidligere år og denne trenden fortsetter i 2019⁹ 80% av innvilgede søknader totalt i 2016 var til PI søknader, de samme tallene for 2017 og 2018 var 72% og 74%. PI-prosjekt utgjør i 2019 72% av alle innvilgede prosjektsøknader.

Tabell 2 Antall søknader sendt og innvilget i 2015-2019

Finansieringskilde	Antall søknader sendt					Antall søknader innvilget					Andel søknader innvilget				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Forskningsrådet	48	74	56	54	31	7	7	7	8	7	15 %	9 %	13 %	15 %	23 %
EU	16	28	15	10	19	3	3	3	2	6	19 %	11 %	20 %	20 %	32 %
Annet	93	115	113	107	123	45	44	33	40	52	48 %	38 %	29 %	37 %	42 %
Total	157	217	184	171	173	55	54	43	50	65	35 %	25 %	23 %	29 %	38 %

Trenden fra 2018 fortsetter i 2019, det sendes betraktelig færre FRIPRO-søknader enn tidligere år, og færre blir innvilget. I 2019 er det ingen innvilgede FRIPRO-prosjekt. For andre år på rad sender ikke ISM FRIPRO-søknader og IKM sender for første gang ingen søknad. IMB har sendt 6 søknader, IFA og IPS én hver. Det har ikke vært registrert karakterer i 2019 og vi kan dermed ikke si noe om potensialet til å oppnå finansiering av de innsendte søknadene til FRIPRO.

Det sendes flest søknader til kategorien andre finansieringskilder, og av disse sendes det flest søknader til Helse Nord (28), Kreftforeningen (9), Aakrestiftelsen (6), Odd Berg Gruppens Medisinske Forskningsfond (6), UiT tematiske satsninger (6), TFS (5), Fysiofondet (4), DIKU (3), UiT Aurora (3), Helse Sør-Øst (3), Nasjonalforeningen for folkehelse (3) og Ekstrastiftelsen (3). Øvrige kilder som tilsammen utgjør 44 søknader i 2019 sendes det en og to søknader til, av disse nevnes spesielt en KG Jebsen-søknad, en NIH-søknad og en NordForsk-søknad, hvor sistnevnte gikk videre til andre runde, og pt ikke er avgjort. I tillegg er Barentssekretariatet, Diabetesforbundet, MABIT, HOD, NORM, Norske kvinners sanitetsforening og Novo Nordisk Fonden kilder det søkes jevnlig til. For denne kategorien

Figur 1 Innvilgede og avslåtte søknader til FRIPRO, der søker er PI

⁶ Marie Skłodowska-Curie Actions⁷ Societal Challenges Health⁸ Det er sendt 6 forskerprosjekt og 2 unge forskertalent. Helsefak er PI på alle søknadene.⁹ Andel samarbeidssøknader var 17% i 2016, 19% i 2017 og 26% i 2018 og 2019, søkers rolle ble ikke registrert i 2015.

øker antall søknader fra 107 til 123, samtidig som innvilgelsesprosenten også stiger litt fra 37% i 2018 til 42% i 2019. Med 52 innvilgede prosjekter er det det høyeste antallet innvilgede prosjekter i denne kategorien over perioden.

Sendt og innvilget – Instituttnivå

For fakultetet har det i denne perioden vært en målsetning om å øke antall søknader til EU og Forskningsrådet. Samlet har Helsefak de siste fem årene sent 10% av søknadene til EU, 29% av søknadene til Forskningsrådet og 61% av søknadene til annen finansiering. Annet øker til 71% i 2019, og Forskningsrådet går ned til 18%. Til sammenligning er måltall for 2025¹⁰ for fordeling av inntekter tilnærmet 10% fra EU, 40% fra Forskningsrådet og 50% fra annen finansiering. Fordeling av innvilgede søknader i samme periode er 6% fra EU, 14% fra Forskningsrådet og 80% fra annen finansiering.¹¹ I 2019 er imidlertid fordelingen av innvilgede søknader tilnærmet lik mellom EU og Forskningsrådet (hhv. 9,2% og 10,8%).

Alle instituttene sender flest søknader til «annet» (49%-84%), unntaket er IHO som sendte flest til Forskningsrådet (58%). ISM og IMB har en negativ trend i andel søknader til Forskningsrådet, ned hhv 17 og 10 prosentpoeng over perioden til den lave andelen av 9 og 13% sendt til Forskningsrådet. For ISM som del handler det om at de sender færre søknader. Innvilgelsesraten i forskningsrådet stiger dog, og ISM er stabil på rundt 1 innvilget søknad årlig fra Forskningsrådet. ISM øker innvilgelsesraten i 2019 til 53% totalt, opp fra 35% i 2018. Dette er en markant økning, også sett mot snittet i perioden som er på 37% innvilgede søknader. ISM er ellers tett opp mot det foreslåtte måltallet for sendte EU-søknader hele perioden sett under ett.

For IMB sin del handler reduksjonen av andel søknader til Forskningsrådet om færre søknader, men også en økning til kategorien «Annet» i 2019. IMB sendte i 2019 omtrent halvparten så mange søknader til Forskningsrådet (n=7) sammenlignet med de tidligere årene. Andelen til annet og til EU øker, og fordelingen i 2019 er 10/13/77. IMB har ingen innvilgede søknader fra EU og Forskningsrådet, og kun 25% innvilgede i «annet». Dette gir en nedgang i innvilgelsesrate for IMB fra 24% til 19%.

IFA sendte i 2019 færre søknader til Forskningsrådet enn de to foregående årene, men har ikke sendt flere søknader til EU og Annet enn tidligere. Fra å ha hatt en ganske lik fordeling som måltall, synker derfor andelen sendt til Forskningsrådet til 24%, mens andelen øker for søknader sendt til EU og Annet. Innvilgelsesraten til IFA synker noe, til 21%, og det er ingen innvilgede søknader fra Forskningsrådet og EU i 2019. Over perioden har IFA en grei innvilgelse på 27% av sendte søknader totalt.

IPS har over perioden en tilnærmet fordeling av søknadsaktivitet til de tre kategoriene som foreslått som måltall for søknadsaktivitet. Innvilgelsesraten i Forskningsrådet er likevel lav, og har de siste tre årene vært 0. Innvilgelse i kategorien «annet» er god over tid på 28%. IPS har ingen innvilgede EU-søknader, og har i perioden sendt 6 slike søknader.

RKBU sender i snitt nesten 8 søknader i året. I 2019 har de en solid økning av andel innvilget, opp fra 33% til 63%. RKBU har over hele perioden totalt sett også en fordeling av søknader nesten i tråd med ønsket fordeling, det er variasjon fra år til år, som kan forklares ved at de ikke sender så mange søknader pr år.

IKM sender over perioden 12% av sine søknader til EU og har en ganske god innvilgning i EU (27%). IKM sender i snitt 24% av sine søknader til Forskningsrådet. Innvilgelsesprosenten totalt øker markant for IKM i 2019 til 58%.

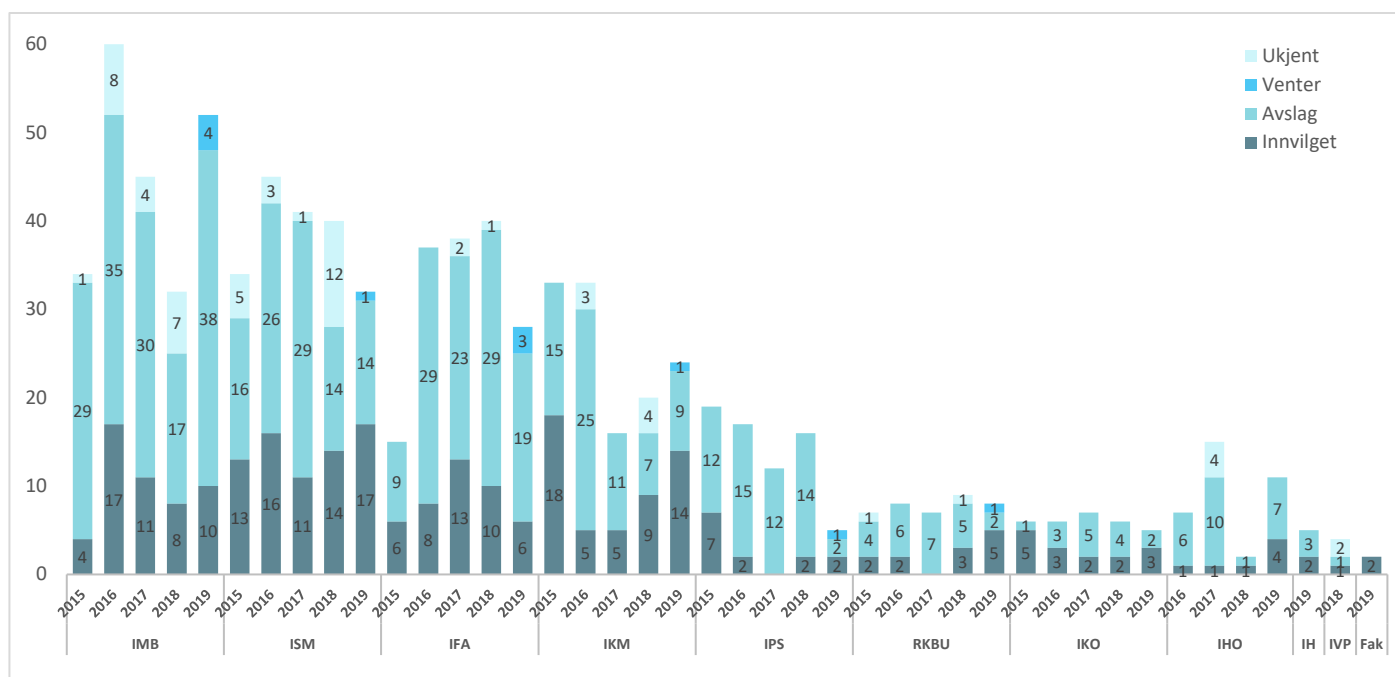
IH, IVP og IKO har liten eller ingen søknadsaktivitet mot EU. I all hovedsak søker IKO og IH midler fra kategorien «Annet», hhv. 84% og 80% av alle søknader de har sendt i perioden. IVP har ingen nye søknader i 2019, og står dermed enda med 50/50 mellom Forskningsrådet og «annet». I 2019 sendte IPS, IKO, RKBU, IH og IHO hver mellom 3-6% av alle sendte søknader. IKM, ISM, IFA og IMB sendte hver mellom 14 og 30% av alle sendte søknader fra fakultetet. IVP sendte ingen.

¹⁰ Tildelingsbrev UiT 2020 – Måltall fordeling av eksterne inntekter i 2025 7% (EU), 41% (Forskningsrådet) og 52% (Annet).

¹¹ Nøyaktig fordeling hhv 6,4%, 13,5% og 80,1%

Etter flere år med nedadgående søknadsaktivitet ved IMB er instituttet i 2019 igjen det som sender flest søknader ($n=52$). Antall innvilgede søknader øker litt ved IMB. ISM er det instituttet som for andre år på rad har flest innvilgede søknader (17 i 2019 og 14 i 2018), samtidig som antall søknader sendt har sunket siden 2016 fra 45 til 32. IFA har tidligere i perioden hatt en økning i både sendte og innvilgede søknader, men i 2019 både sender de færre søknader og får innvilget færre ($n=6$).

Etter en kraftig nedgang i 2017 øker IKM for andre år på rad antall sendte og innvilgede søknader. IKM ligger rett bak ISM med 14 innvilgede søknader i 2019. Blant de litt mindre instituttene er det IPS som tidligere har sendt flest søknader, men i 2019 sender de betraktelig færre søknader ($n=5$), og både RKBU og IHO sender flere søknader (hhv 8 og 11), og begge disse instituttene har relativt bra innvilgelse med hhv. 5 og 4 innvilgede søknader i 2019. IKO har i 2019, 3 innvilgede søknader og IH har 2. IVP har som nevnt ikke sendt noen søknader i 2019. Til sist, for første gang registreres det to sendte og innvilgede søknader på fakultetsnivå. Se figur under.

Figur 2 Antall søknader pr år pr institutt - Innvilget og avslag. Avviste søknader er tatt ut av figuren, disse utgjør i 2019 $n=1$, og totalt 2% av alle søknader i perioden. For 2018 utgjorde søknader med ukjent vurdering 16% ($n=27$) av sendte søknader og slår skeivt ut spesielt for ISM og IMB, disse søknadene er derfor tatt med i figuren for hele perioden. For øvrige år utgjør søknader med ukjent vurdering/venter på vurdering 5-6%

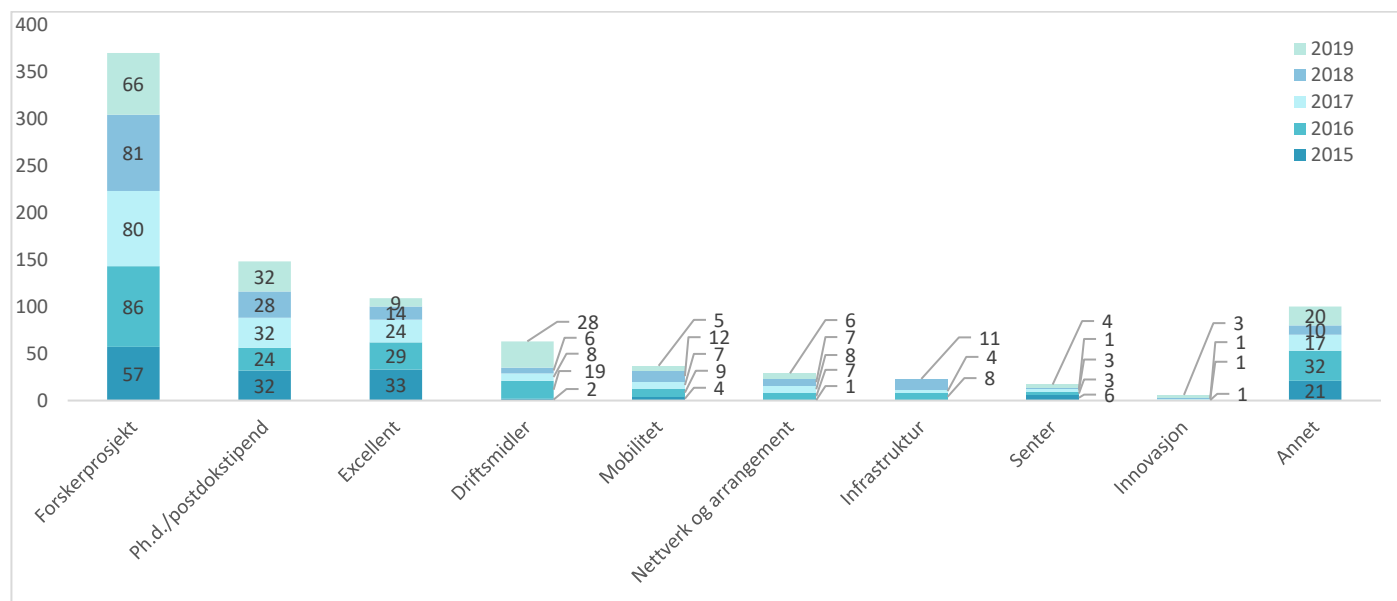
Tabell 3 Sendte og innvilgede søknader pr. institutt til annen finansiering, Forskningsrådet og EU i 2015-2019.

Enhet/ Kilde	Antall sendt						Andel av sendte søknader ¹²						Andel av innvilgede					
	2015	2016	2017	2018	2019	Tot	2015	2016	2017	2018	2019	Tot	2015	2016	2017	2018	2019	Tot
Fak.Adm					2	2	0%	0%	0%	0%	1%	0%	--	--	--	--	100%	100%
NFR					1	1					50%	50%	--	--	--	--	100%	100%
EU					1	1					50%	50%	--	--	--	--	100%	100%
IFA	15	37	38	40	29	159	10%	17%	21%	23%	17%	18%	40%	22%	34%	25%	21%	27%
Annet	9	18	20	21	18	86	60%	49%	53%	53%	62%	54%	56%	22%	40%	38%	33%	36%
NFR	4	8	14	16	7	49	27%	22%	37%	40%	24%	31%	25%	13%	29%	6%	0%	14%
EU	2	11	4	3	4	24	13%	30%	11%	8%	14%	15%	0%	27%	25%	33%	0%	21%
IH					5	5	0%	0%	0%	0%	3%	1%	--	--	--	--	40%	40%
Annet					4	4					80%	80%	--	--	--	--	50%	50%
NFR					1	1					20%	20%	--	--	--	--	0%	0%
IHO	1	7	17	2	11	38	1%	3%	9%	1%	6%	4%	0%	14%	6%	50%	36%	18%
Annet	1	1	6		7	15	100%	14%	35%	0%	64%	39%	0%	100%	17%	--	43%	33%
NFR		6	10	2	4	22	0%	86%	59%	100%	36%	58%	--	0%	0%	50%	25%	9%
EU			1			1	0%	0%	6%	0%	0%	3%	--	--	0%	--	--	0%
IKM	34	34	17	20	24	129	22%	16%	9%	12%	14%	14%	53%	15%	29%	45%	58%	40%
Annet	24	16	12	13	18	83	71%	47%	71%	65%	75%	64%	63%	31%	25%	62%	61%	51%
NFR	6	13	3	6	3	31	18%	38%	18%	30%	13%	24%	17%	0%	33%	17%	67%	16%
EU	4	5	2	1	3	15	12%	15%	12%	5%	13%	12%	50%	0%	50%	0%	33%	27%
IKO	6	8	7	6	5	32	4%	4%	4%	4%	3%	4%	83%	38%	29%	33%	60%	47%
Annet	5	7	6	4	5	27	83%	88%	86%	67%	100%	84%	100%	43%	33%	25%	60%	52%
NFR	1	1	1	2		5	17%	13%	14%	33%	0%	16%	0%	0%	0%	50%	--	20%
IMB	39	60	45	34	52	230	25%	28%	24%	20%	30%	25%	10%	28%	24%	24%	19%	22%
Annet	22	35	29	21	40	147	56%	58%	64%	62%	77%	64%	14%	43%	31%	29%	25%	29%
NFR	15	18	13	12	7	65	38%	30%	29%	35%	13%	28%	7%	11%	8%	17%	0%	9%
EU	2	7	3	1	5	18	5%	12%	7%	3%	10%	8%	0%	0%	33%	0%	0%	6%
IPS	20	18	12	16	5	71	13%	8%	7%	9%	3%	8%	35%	11%	0%	13%	40%	18%
Annet	10	9	8	10	3	40	50%	50%	67%	63%	60%	56%	60%	11%	0%	20%	67%	28%
NFR	7	8	4	4	2	25	35%	44%	33%	25%	40%	35%	14%	13%	0%	0%	0%	8%
EU	3	1		2		6	15%	6%	0%	13%	0%	8%	0%	0%	--	0%	--	0%
ISM	35	45	41	40	32	193	22%	21%	22%	23%	18%	21%	37%	36%	27%	35%	53%	37%
Annet	17	28	28	31	24	128	49%	62%	68%	78%	75%	66%	53%	54%	36%	35%	50%	45%
NFR	14	14	8	6	3	45	40%	31%	20%	15%	9%	23%	21%	7%	13%	33%	33%	18%
EU	4	3	5	3	5	20	11%	7%	12%	8%	16%	10%	25%	0%	0%	33%	80%	30%
IVP				4		4	0%	0%	0%	2%	0%	0%	--	--	--	25%	--	25%
Annet				2		2				50%		50%	--	--	--	50%	--	50%
NFR				2		2				50%		50%	--	--	--	0%	--	0%
RKBU	7	8	7	9	8	39	4%	4%	4%	5%	5%	4%	29%	25%	0%	33%	63%	31%
Annet	5	1	4	5	4	19	71%	13%	57%	56%	50%	49%	40%	0%	0%	60%	75%	42%
NFR	1	6	3	4	3	17	14%	75%	43%	44%	38%	44%	0%	33%	0%	0%	67%	24%
EU	1	1			1	3	14%	13%	0%	0%	13%	8%	0%	0%	--	--	0%	0%
Total	157	217	184	171	173	902	100%	100%	100%	100%	100%	100%	35%	25%	23%	29%	38%	30%

¹² Øverste linje (uthevet) viser instituttets andel av sendte total ved fakultetet.

Søknadstyper

Det sendes flest søknader om forskerprosjekt, men fra å ha ligget rundt 80 slike søknader i året, ble det sendt 66 i 2019. 39 av forskersøknadene sendes under kategorien «annet», hvorav Kreftforeningen (7), UiT tematiske satsninger (6), Helse Nord (5) og TFS (5) er de største kildene¹³. Det ble sendt 16¹⁴ forskerprosjektsøknader til Forskningsrådet, og 11 til EU (hvorav to var til SC1 som samarbeidspartner og WP-leder). Trenden med at vi sender færre søknader i excellentkategorien¹⁵ fortsetter også i 2019, med 73% færre slike søknader sammenlignet med 2015 (hhv. 9 og 33 søknader). I 2019 peker pilen nedover igjen for mobilitetsstipend etter en periode med positiv utvikling fra fire søknader i 2015 til 12 søknader i 2018, i 2019 ble det sendt 5 slike søknader.

Figur 3 Antall innsendte søknader til de ulike søknadstypene, pr. år fra 2015-2019

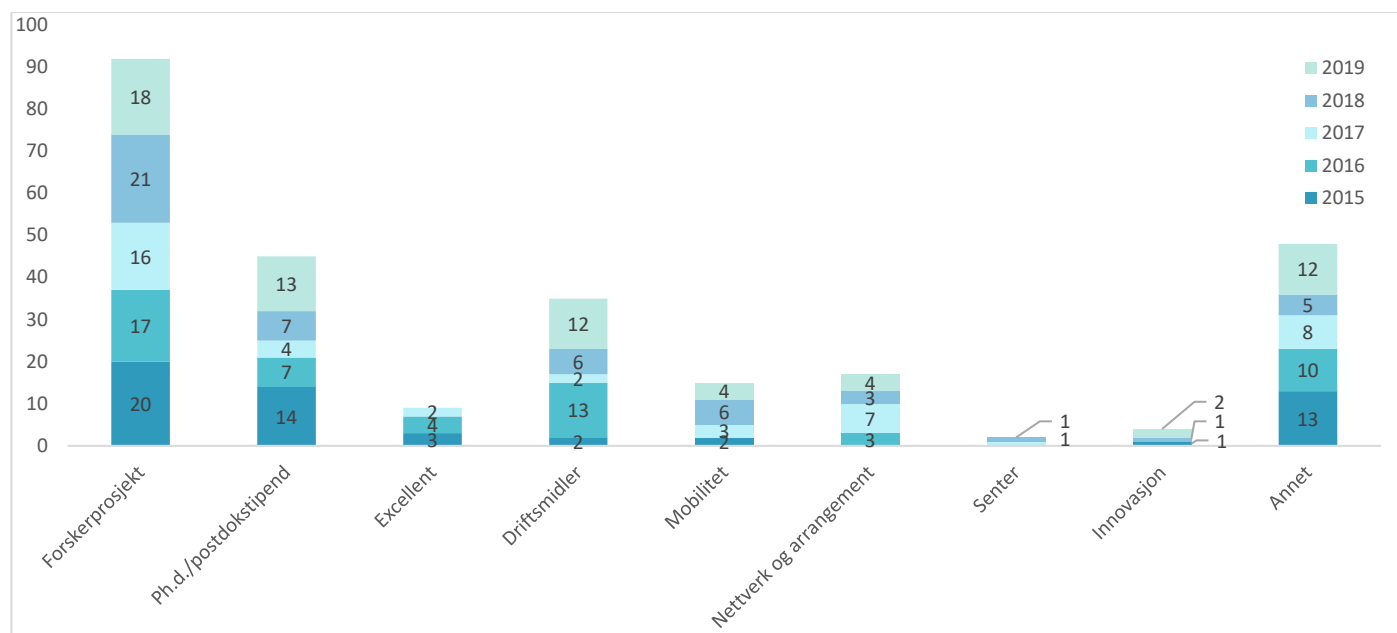
Helsefak har flest innvilgede forskerprosjekt (n=18) i 2019 en liten nedgang fra foregående år. Det er til gjengjeld innvilget 13 ph.d.- og postdoktorstipend, en solid økning opp til samme nivå som toppåret 2015. Til tross for færre sendte mobilitetssøknader er antall innvilget nesten den samme (4 i 2019, vs. 6 i 2018) og tre av disse er MSCA-stipend. I excellentkategorien er det heller ikke i 2019 noen innvilgede søknader, men én ERC Starting Grant søknad gikk videre til runde 2. Av fire sendte er det ingen innvilgede senter søknader.

Det er innvilget to innovasjonssøknader i 2019. Begge til TREC, IKM; en toårig innovasjonsstilling fra nivå1-utlysningen "UiT Internal call for innovation projects in drug discovery and development" og et kommersialiseringsprosjekt fra Forskningsrådet. IKM fikk også innvilget en nærings-ph.d., og RKBU en offentlig-ph.d.

¹³ De øvrige kildene med en og to søknader er Novo Nordisk Fond, Nordforsk, Hdir, Hod, NKS, Stiftelsen Dam (tidl. Extrastiftelsen), RFF, UiT Aurora, Grieg, WADA, MABIT, BarneKF, NIH, Sentinel North/UiT.

¹⁴ Hvorav 12 var til helseprogrammene.

¹⁵ FRIPRO og ERC-søknader

Figur 4 Antall innvilgede søknader i perioden 2015-2019 for de ulike søknadstypen

Antall søknader pr UFF årsverk

Det er sendt 1,37 søknader pr UFF årsverk gjennom hele perioden (2015-2019), eller 1,94 pr UFF årsverk med forskning¹⁶. Pr år sendes det i gjennomsnitt 0,38 søknader pr UFF årsverk med forskning. Det er ingen trend til økt aktivitet. I 2019 var det registrert 103 unike søkere, det vil si at 14% av alle UFF-årsverk, eller 20% av UFF-årsverk med forskning, sendte en eller flere søknader. Det siste året er det 32 nye søkere, altså søkere som ikke tidligere (fom 2015) er registrert med en søknad. Ser man på UFF-årsverk med forskningsoppgaver er det litt over halvparten (54%) som er registrert med en eller flere sendte søknader i perioden. Dette tallet sier derimot ingenting om hvor mange som har bidratt inn i søknaden. Over hele perioden fra 2015-2019 har det vært totalt 258 unike søkere. Basert på et gjennomsnitt av antall UFF-årsverk for perioden vil det si at 39% av alle disse har søkt om ekstern finansiering på ett eller flere tidspunkt de siste fire årene. Søknadene fordeler seg på 119 mannlige søkere som til sammen har sendt 481 søknader og 144 kvinnelige søkere som til sammen har sendt 475 søknader. Det er en tydelig sammenheng mellom andel kvinner og menn i toppstilling på instituttene og andel kvinnelige og mannlige søkere.

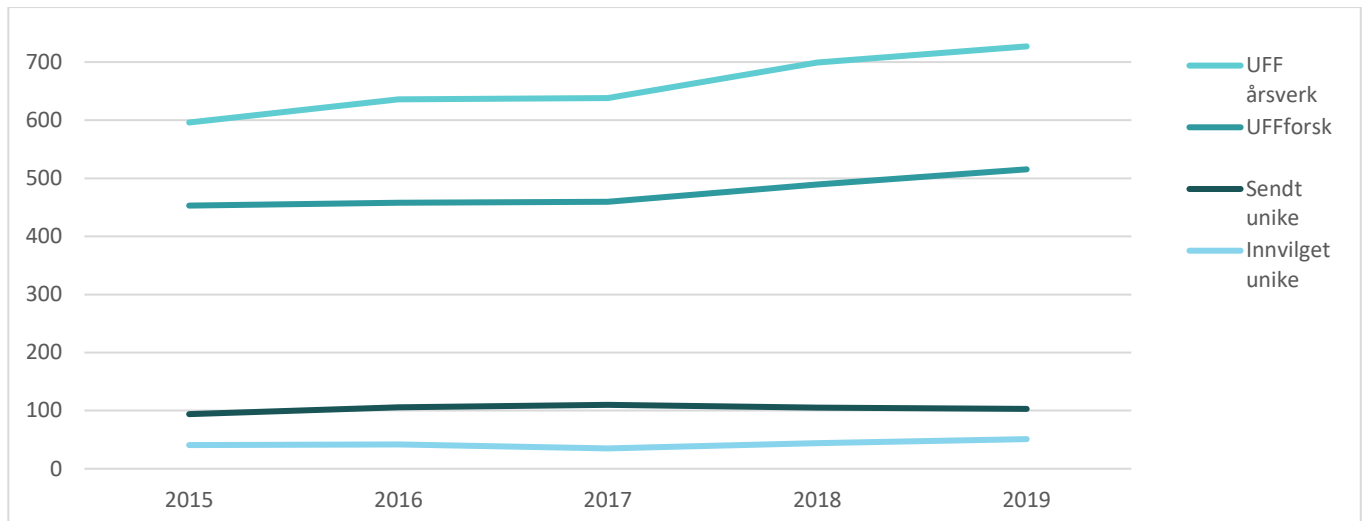
Helsefak er PI¹⁷ på 74% av søknadene i 2019. Det er 103 unike søkere, og blant disse er det 20% som kun står oppført som samarbeidspartner, 70% som bare har PI-søknader og 10% som varierer mellom å være PI og samarbeidspartner på søknadene de er involvert i.

Andel innvilgede søknader pr UFF-årsverk

Det er innvilget 65 søknader fordelt på 51 unike søkere i 2019. Av alle UFF-årsverk er det dermed 7% som har oppnådd en form for ekstern finansiering av sin forskning i 2019, mens det samme tallet for UFF-årsverk med forskningsoppgaver er 10%. For hele perioden 2015-2019 er det innvilget 267 søknader fordelt på 138 unike søkere, dvs. at 19% av UFF-årsverk med forskning har fått ekstern finansiering til sin aktivitet. Ser man ikke på unike søkere, men alle søknader fordelt på alle UFF-årsverk med forskning er andelen 52% med innvilgede søknader. Figuren under viser hvor mange enkeltvis søkere det er pr år sammenlignet med antall UFF-total og UFF med forskningsoppgaver.

¹⁶ Definisjon av UFF-årsverk med forskning: UFF forskning = Dosent, forsker, førsteamanuensis, postdoktor, professor, professor II, stipendiat.

¹⁷ Her regnet koordinator, PI og WP-leder samlet som PI vs. Samarbeidspartner.

Figur 5 Antall UFF-årsverk pr år, UFF-årsverk som har forskning i sin stillingsbeskrivelse, antall unike søkere og antall unike søkere som har fått innvilget en eller flere søknader.

Eksterne inntekter

Inntektsutvikling Helsefak

Eksterne inntekter¹⁸ (korrigert for prisutvikling) økte frem mot 2015, og avtok deretter med 2018 som bunnår, før en økning igjen til 2019. Fordi inntekt periodiseres inn i regnskapet når kostnader påløper, kan vi si at nedgangen i 2016, 2017, og 2018 skyldes lavere aktivitet i prosjektene enn foregående år. Ekstern finansiering som andel av total inntekt reduseres i perioden fra 28 % til 25 %. Ekstern finansiering er på utviklingsmålet til KD av 25%.

Helsefak overførte drøye 14 mill. kr. i 2018 og drøye 5 mill. kr. i 2019 til eksternt finansierte prosjekter for å kompensere for merkostnader (hovedsakelig forlengelse av arbeidsavtaler og innkjøp av tjenester) i forbindelse med stenging av Avdelingen for komparativ medisin (AKM). Dette beløpet gjaldt forventede merkostnader i en stor andel av de påvirkede prosjekter. Denne overføringen forskyver periodisert inntekt med tilsvarende beløp. Dermed kan vi ikke si at eksterne inntekter hadde vært (minst) 14 mill. kr. høyere i 2018 og 5 mill. kr. høyere i 2019 om ikke AKM hadde vært stengt. Sett bort fra disse overføringer er eksterne inntekter fortsatt under 2015-nivået.

Tabell 4 Periodisert inntekt per finansieringskilde og andel ekstern finansiering av totale inntekter. Beløp i mill. kr. oppgitt i 2019-kroner

Kilde	2015	2016	2017	2018	2019
Forskningsrådet	32	30	43	26	40
EU	4	3	2	3	6
Annen ekstern finansiering	235	224	203	198	211
Sum ekstern finansiering	271	257	248	226	257
Ekstern finansiering som andel av total inntekt	28 %	25 %	24 %	21 %	25 %

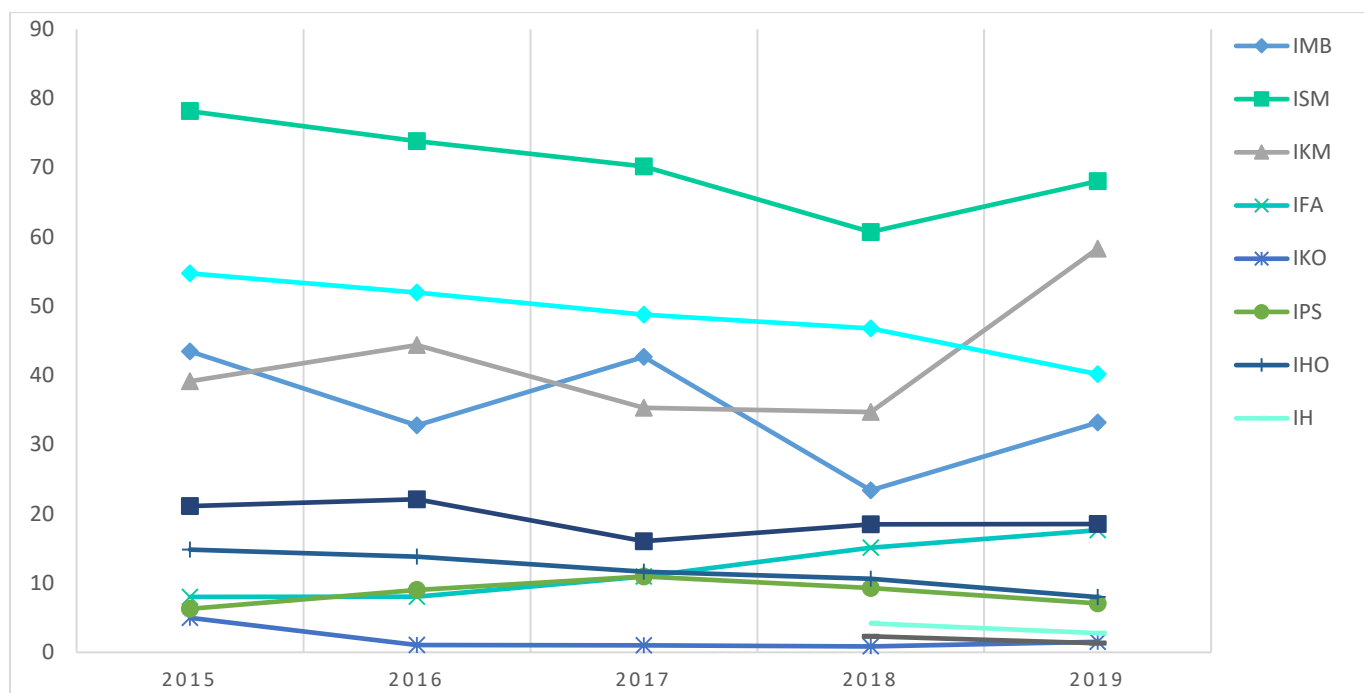
Inntektsutvikling på instituttnivå

Instituttene ved Helsefak har ulik utvikling av total ekstern inntekt. De fire instituttene med størst eksternøkonomi (ISM, RKBU, IKM og IMB) hadde en negativ inntektsutvikling frem til 2018-årsperioden både i kroner og som en prosentandel av instituttets totale inntekter. IKM, ISM og IMB har hatt en økning i 2019, mens den negative trenden ved RKBU fortsetter. IKM hadde den største økning fra 2018 til 2019 som ser ut til å være kontering av en stor gave fra Trond Mohn (ca. 24 mill. kr.). IMB var den største mottakeren av interne midler pga AKM-merkostnader i 2018 (ca. 8 mill. kr.) og 2019 (ca. 5 mill. kr.), hvilket kan forklare noe av nedgangen de opplevde fra 2017 til 2018. IFA skiller seg ut med en nokså jevn stigning i de eksterne inntektene i perioden. IPS hadde en positiv utvikling frem til 2017, men i 2019 er eksterne inntekter tilbake til 2015-nivå (i %). Nedgangen hos IKO fra 2015-2016 skyldes i hovedsak at en del av inntekten fra Helsedirektoratet er omklassifisert til internøkonomi. IH og IVP har en mindre andel eksterne inntekter enn resten av fakultetet som en helhet, og er tatt inn i tallene for fakultet for første gang i 2018. Hvis vi ser bort fra IH og IVP, vil fakultets øvrige prosentandel eksterne inntekter i 2019 kun viser en ca. 1% forbedring (fra 24,6% til 25,7%).

Tabell 5 Totale periodiserte eksterne inntekter per enhet. Beløp i mill. kr oppgitt i 2019-kroner. Eksterne inntekter som prosentandel av enhetens totale inntekter i parentes.

Institutt/enhet	2015	2016	2017	2018	2019
IMB	43,5 (31%)	32,8 (24%)	42,7 (29%)	23,4 (19%)	33,2 (25%)
ISM	78,2 (55%)	73,8 (52%)	70,2 (50%)	60,7 (50%)	68,0 (55%)
IKM	39,2 (36%)	44,4 (39%)	35,3 (34%)	34,7 (33%)	58,3 (42%)
IFA	8,0 (17%)	8,0 (16%)	10,9 (20%)	15,1 (25%)	17,6 (29%)
IKO	5,0 (6%)	1,1 (1%)	1,0 (1%)	0,8 (1%)	1,5 (2%)
IPS	6,3 (9%)	9,0 (13%)	11,0 (15%)	9,3 (12%)	7,1 (9%)
IHO	14,8 (11%)	13,8 (8%)	11,6 (7%)	10,6 (7%)	8,0 (5%)
IH				4,2 (16%)	2,8 (11%)
IVP				2,3 (8%)	1,3 (4%)
RKBU	54,7 (94%)	52,0 (92%)	48,8 (92%)	46,8 (89%)	40,2 (84%)
Felles adm.	21,1 (10%)	22,1 (10%)	16,0 (7%)	18,5 (8%)	18,5 (11%)
Totalt	271 (28%)	257 (25%)	248 (24%)	226 (21%)	257 (25%)

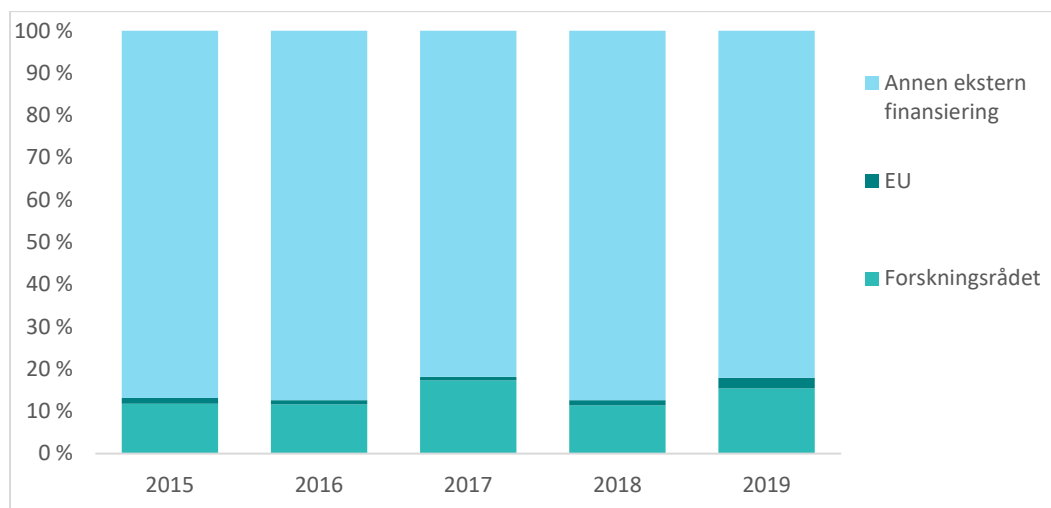
¹⁸ Eksterne inntekter inkluderer i tillegg til forskningsprosjekter, også ekstern finansiering av undervisningsprosjekter, infrastruktur og (bi)stillinger.

Figur 6 Ekstern finansiering i perioden 2015-2019 pr enhet. Beløp i million kroner, oppgitt i 2019-kroner

Forskningsrådet og EU-kontrakter

Forskningsrådet og EU er satsningsområder for KD, og er dermed fremhevet i denne rapporten. I 2019 var inntekt fra Forskningsrådet 15,5% og EU 2,5%. Annen ekstern finansiering, som inkluderer andre prestisje-tunge finansieringskilder som blant annet Kreftforeningen og KG Jebsen, utgjør 82,1% av den totale eksterne finansieringen i 2019, se figur under.

Figur 7 Andel av ekstern finansiering bevilget fra EU, NFR og «annen ekstern finansiering», 2015-2019

IMB, ISM og IFA er institutt som i den siste 5-årsperioden, i ulik grad, har hatt eller har finansiering fra EU over 0,5 mill. kr. I 2019 har IFA 3,2 mill. kr og IMB har 2,1 mill. kr i inntekt fra EU, og tilsammen utgjør 85% av EU-inntekt på fakultetet. Inntekt fra EU vises ikke i tabell per institutt da omfanget er minimalt.

Helsefak har svingninger i inntekt fra Forskningsrådet over 5-årsperioden, med toppår i 2017 og bunnår i 2018. IMB og ISM hadde kraftig reduserte inntekter fra 2017 til 2018, men har begge hatt en stor økning til 2019, og tilsammen utgjør 61% av Forskningsrådet-inntekt på fakultetet i 2019. Både hadde en kraftig økning. IFA som hadde nedadgående trendlinjer frem til 2017, har hatt en forholdsmessig stor økning i 2018 og igjen i 2019.

Tabell 6 Periodiserte inntekter fra Forskningsrådet per enhet i perioden 2015-2019. Beløp i mill. kr oppgitt i 2019-kroner

Institutt/Enhet	2015	2016	2017	2018	2019
IMB	5,9	4,3	16,8	4,2	11,4
ISM	9,5	8,7	11,1	5,0	12,9
IKM	5,2	4,0	2,1	2,2	2,0
IFA	3,1	3,5	2,8	4,7	5,2
IKO	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
IPS	2,3	3,0	4,8	3,8	3,0
IHO	3,8	4,3	4,4	2,7	2,4
IH				0,3	0,0
IVP				1,3	0,8
RKBU	1,2	1,1	-0,1	0,0	0,0
Felles adm.	1,1	1,0	1,1	1,8	1,9
Totalt	32	30	43	26	40

Ekstern finansiering pr UFF-årsverk

Gjennomsnittlig ekstern inntekt per UFF er betydelig redusert de siste 5 årene. IFA og IKM er de eneste instituttene med økende ekstern finansiering per UFF i denne perioden. Fusjonen i 2016 ser ut til å ha hatt en negativ virkning på ekstern finansiering per UFF, spesielt for IHO, som går fra 114 000 til 56 000 kroner pr UFF. Den største nedgangen i ekstern finansiering per UFF årsverk ser vi likevel hos IKO, som går fra 186 000 til 56 000 kroner pr UFF, men har økt fra 2018 til 2019. Denne nedgangen skyldes ikke økning i antall fagansatte eller endring i andelen UFF-forskning, men reduksjon av ekstern inntekt i perioden 2013 -2015 og omklassifisering av inntekt i 2016. Både IVP og IH viser en stor nedgang i inntekt per UFF fra 2018 til 2019.

Tabell 7 Ekstern finansiering per UFF, per enhet og samlet for Helsefak. Beløp oppgitt i 2019-kroner, avrundet til nærmeste 1000 kr

Institutt/Enhet	2015	2016	2017	2018	2019
IMB	387 000	324 000	398 000	219 000	304 000
ISM	856 000	774 000	769 000	716 000	739 000
IKM	390 000	420 000	352 000	309 000	481 000
IFA	216 000	194 000	247 000	307 000	323 000
IKO	186 000	39 000	39 000	31 000	56 000
IPS	117 000	161 000	179 000	151 000	100 000
IHO	114 000	81 000	68 000	65 000	52 000
IH	0	0	0	161 000	94 000
IVP	0	0	0	81 000	45 000
RKBU	1 679 000	1 671 000	1 682 000	1 529 000	1 182 000
Felles adm.	2 348 000	3 324 000	1 957 000	2 198 000	2 688 000
Gjennomsnittlig ekstern finansiering per UFF, Helsefak	454 000	404 000	388 000	324 000	353 000

Tabellen under viser Helsefaks eksterne inntekter per UFF i 2019 sammenlignet med det nasjonale gjennomsnittet for offentlige UH-institusjoner. Inntekt per UFF ved Helsefak er høyere enn det nasjonale gjennomsnittet for universitetene, og betydelig høyere enn ved UiT som en helhet og det nasjonale gjennomsnittet for offentlig UH sektor. Inntekt per UFF ved Helsefak er likevel under gjennomsnittet for de øvrige bredde universitetene.

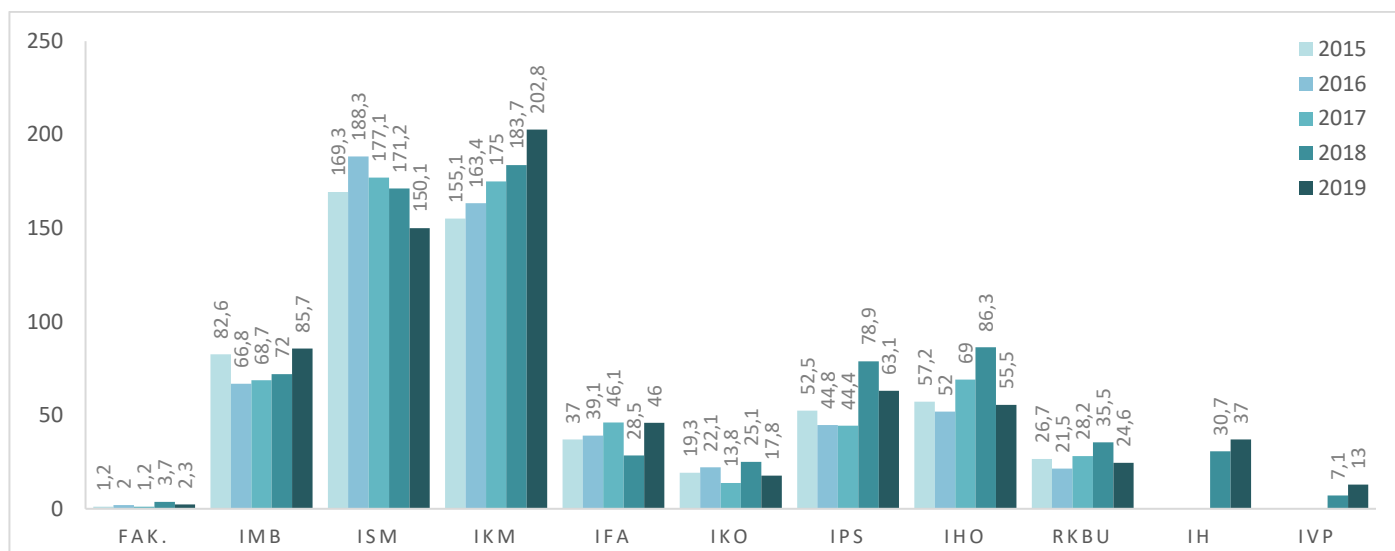
Tabell 8 Gjennomsnittlig ekstern finansiering i 2019 per UFF ved Helsefak, UiT og UH-sektoren total¹⁹, avrundet til nærmeste 1000 kr

Finansieringskilde	Helsefak	UiT	Snitt UiO, UiB og NTNU	Nasjonalt snitt univ.	Nasjonalt snitt off. UH
Forskningsrådet	55 000	94 000	234 000	140 000	106 000
EU	9 000	21 000	48 000	26 000	17 000
Annen ekstern finansiering	290 000	133 000	161 000	148 000	153 000
Totalt	353 000	249 000	443 000	314 000	276 000

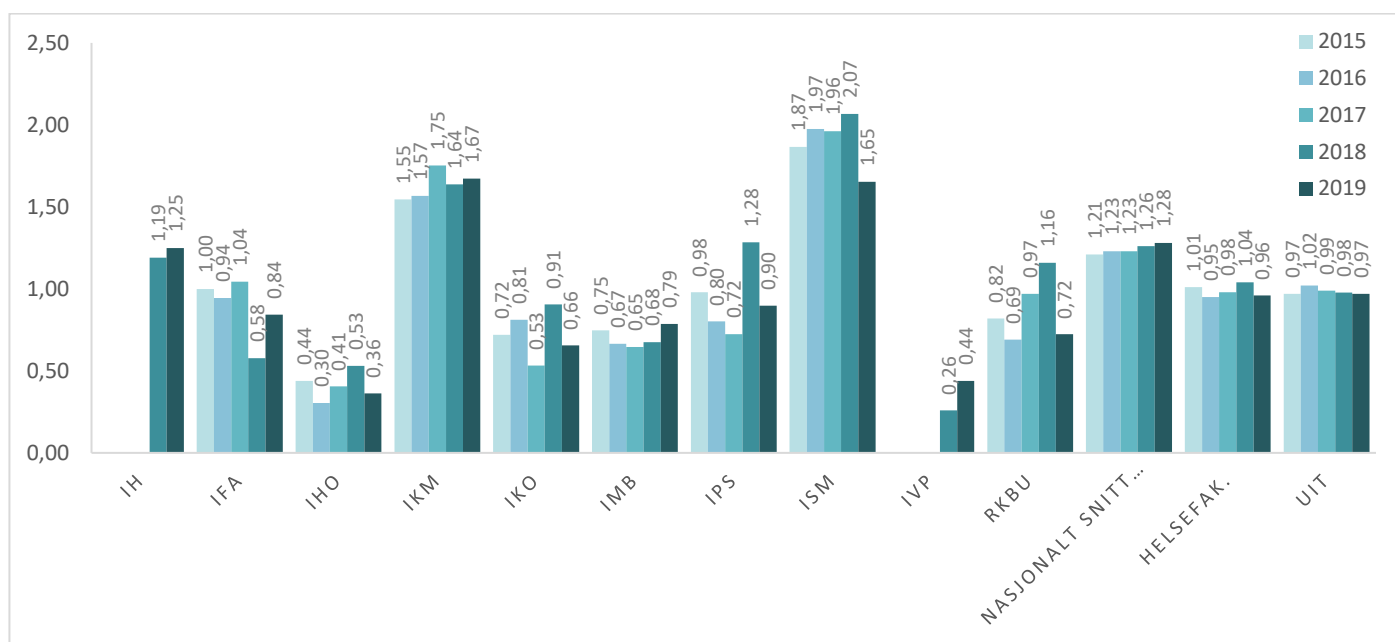
¹⁹ Tall for UiT og de nasjonale gjennomsnittet i tilsvarende tabell i Rapport Forsking 2018 var dessverre feil. I 2018 var Inntekt pr UFF ved Helsefak kun noen få prosent lavere enn ved UiT som helhet og det nasjonale gjennomsnittet for universitetene. Inntekt pr UFF ved Helsefak var høyere enn det nasjonale gjennomsnittet for offentlig UH sektor. Tall for offentlig UH-sektor har ikke med tall fra tre høyskoler (Norges musikkhøgskole, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Oslo), da disse deltar ikke i den resultatbaserte uttelling fra NSD/Database for statistikk om høgre utdanning.

Publisering

Helsefak som helhet hadde en stor økning i publikasjonspoeng fra 2017 til 2018 med nærmere 100 publikasjonspoeng, og 2019 kan i lys av dette anses som rimelig godt selv med nedgang fra 722,7 til 697,8poeng. Fem institutter går likevel ned i antall publiseringspoeng. På fire av de fem instituttene (IPS, IHO, RKBU og IKO) kan nedgangen forklares med naturlige svingninger, mens det på ISM ser ut til å være en trend gjennom de siste fire årene. Det andre mestpubliserende instituttet, IKM, har hatt en jevn fremgang hvert år fra 2015, og gjorde et hopp i 2019 med ei økning på nærmere 20 publikasjonspoeng. IMB har også en jevn fremgang fra et bunnår i 2016, og har nå flere poeng enn i det tidligere toppåret 2015. IFA ser ut til å være tilbake etter en nedgang i 2018, mens IH og IVP har fremgang fra fjoråret når de ble innlemmet i Helsefak.

Figur 8 Publikasjonspoeng pr. enhet ved Helsefak i perioden 2015-2019

Figur 9 Publikasjonspoeng per UFF i perioden 2015-2019.

2018-tallene for antall publikasjonspoeng per UFF viste at IPS og RKBU lå over- og nærmet seg det nasjonale snittet for sektoren, mens de har gått ned i snitt i 2019. Den samme nedgangen har IKO og IHO. Trenden med nedgang i publikasjonspoeng for ISM vises for første gang godt i antall publikasjonspoeng per UFF med en nedgang på 0,42 poeng fra 2,07.

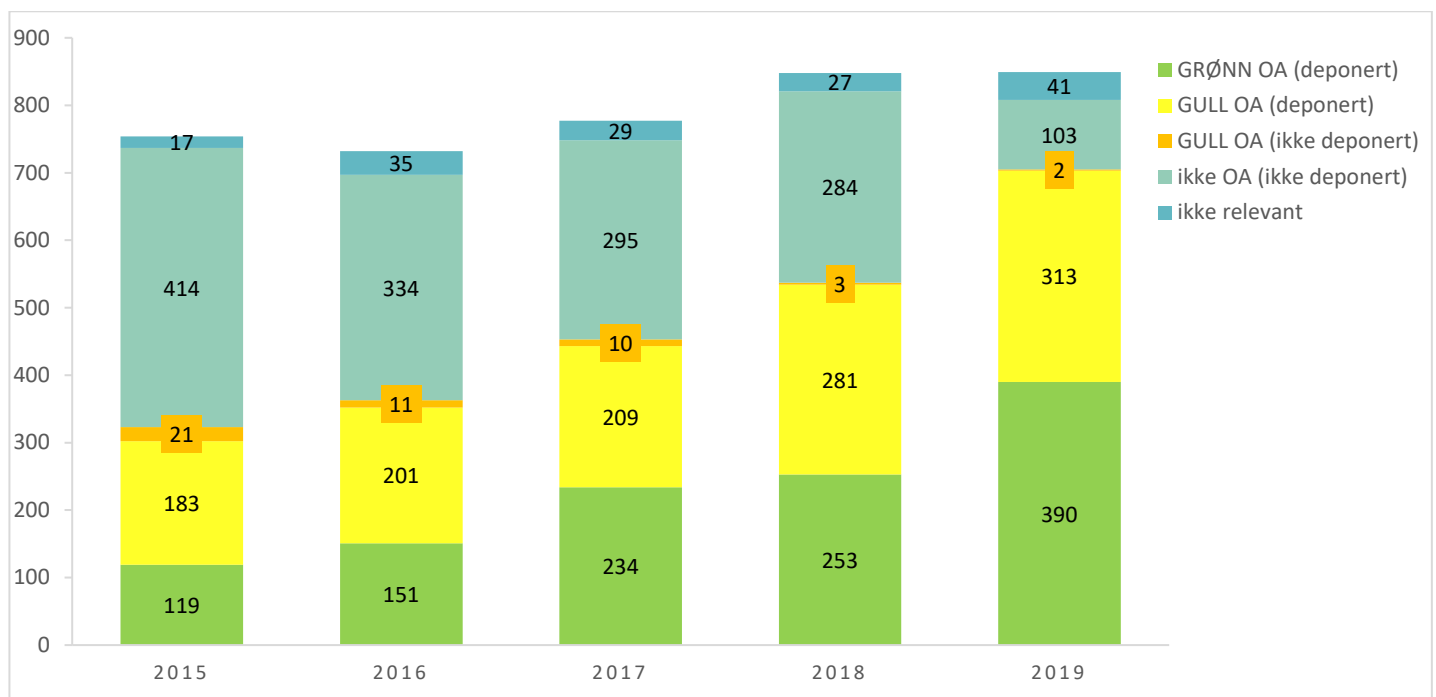
IKM er instituttet med flest publikasjonspoeng per UFF. Instituttet har økt antall UFF-forskning med åtte årsverk, men dette utgjør stadig 82 % andel UFF-forskning på IKM. Publikasjonspoeng per UFF øker med 0,03 poeng, men er også høyt over nasjonalt snitt for sektoren. IH trekker også opp snittet med å nærme seg det nasjonale snittet for sektoren (1,25 poeng mot 1,28 poeng på landsbasis).

Tilgjengeliggjøring av publikasjoner

Tilgjengeliggjøring av publikasjoner menes i denne sammenheng at vitenskapelige publikasjoner er lastet opp i et egenarkiv. UiTs egenarkiv er Munin. Forskeren er i hovedsak ansvarlig for at publikasjonen lastes opp i Munin, via Cristin under knappen «Lever fulltekstdokument». Dette betyr at en publisering som er gitt ut på forlag eller i tidsskrifter med åpen tilgang eller siste versjon av en vitenskapelig publikasjon (AAM, author's accepted manuscript), også skal gjøres tilgjengelig i et egenarkiv.

For 2018 var 70 % av totalandelen av mulig opplastbare publikasjoner ved Helsefak lastet opp i Munin. For 2019 er dette gått opp til 87,5% av mulig opplastbare publikasjoner. Grunnen til at vi har klart å få såpass mye egenarkivert/open access, er et samarbeid mellom UB og superbrukere på de ulike fakultetene ved UiT. Rene open access-publikasjoner har for en stor del blitt lastet opp av UB eller superbruker, mens forfatterne har blitt bedt om å laste opp AAM selv eller sende disse til UB/superbruker for opplasting. Dette gjelder da publikasjoner som ikke er rene open access, og hvor det ikke er mulig å laste opp publisert artikkel pga copyrights.

Det grå partiet i figuren er publiseringer i antologier, monografier eller tidsskrifter som ikke telles som tilgjengelig i egenarkiv.

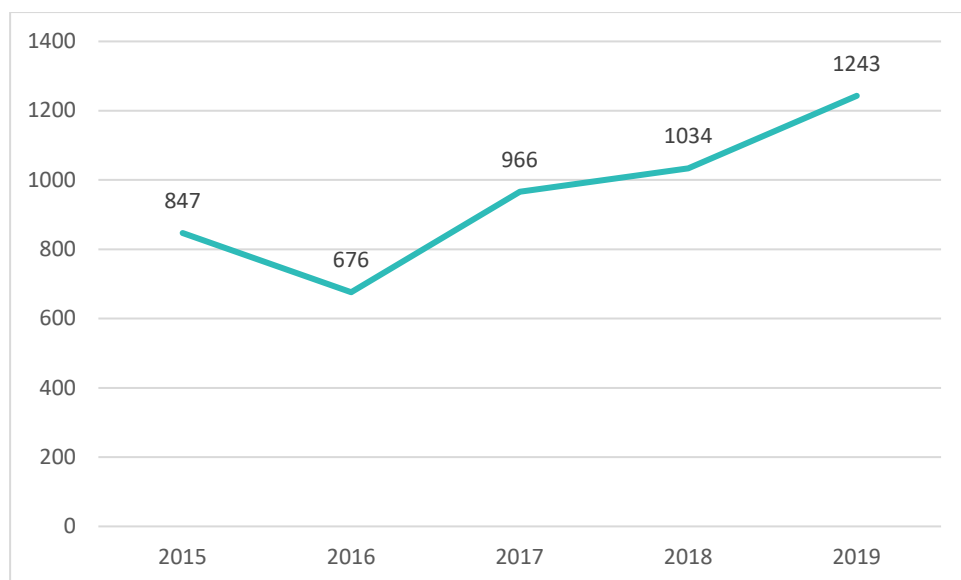

Figur 10 Åpen tilgang 2015-2018, antall gull og grønn OA, potensiale for grønn OA og antall som ikke kan gjøres åpent tilgjengelig.

Allmennrettet formidling

På lik linje med vitenskapelig publisering, skal formidling føres inn som poster i Cristin. Formidling føres inn av den vitenskapelig ansatte selv. Antall registrerte formidlingsposter per institutt har variert mye. Totalt sett har også antall formidlingsposter som har blitt registrert i Cristin, økt fra 2016 til 2019.

Helsefak har hatt en formidlingskomponent som gis til institutter/forskningsgrupper for antall formidlingsveker. Etter en promotering av dette på instituttene i 2017 og 2019, har forskere registrert mer av det de har formidlet.

Figur 11 Antall formidlinger totalt per år på Helsefak

Diskusjon

UiT og Helsefak sitt oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (KD) er at vi skal 1) ha høy kvalitet i det vi leverer, 2) være engasjert i samfunnet og forske for samfunnets beste og 3) at denne jobben gjøres av et effektivt og solid korps av vitenskapelige ansatte. KDs indikatorer for dette er ment for et nasjonalt nivå og krever en viss størrelse for å kunne vise endringer. Det har derfor vært behov for å modifisere KDs nasjonale indikatorer for å kunne vise noe meningsfullt på fakultetsnivå, samtidig som vi har ønsket å måle tilnærmet det samme som de nasjonale indikatorene. Ved å gjøre dette blir ikke resultatene for sårbare på grunn av få registreringer og svingninger fra år til år (modifisert lokal indikator er merket T i figuren under). I denne rapporten har vi anvendt de modifiserte indikatorene som mål på forskningen ved Helsefak for å diskutere hvor Helsefak står i forhold til KDs mål for forskning.

KD mål 1 - Høy kvalitet i forskning

Forskning

- Antall publikasjonspoeng pr UFF årsverk (N)
- Verdien av EU-kontrakter pr UFF årsverk (T)
- Søknader til FRIPRO og ERC
- Søknader om mobilitet

KD mål 2 - Forskning for velferd, verdiskapning og omstilling

Forskning

- Eksterne inntekter fra Forskningsrådet pr UFF årsverk (N)
- Eksterne inntekter fra andre kilder pr UFF årsverk (N)
- Publikasjoner i Open Access

Formidling

- Allemennrettet formidling

KD mål 4 - Effektiv, mangfoldig og solid forskningssystem

Forskning og utdanning

- Andel UFF m. forskning (T) (*Definisjon: stipendiat, postdoktor, forsker, førsteamanuensis, professor, professor II, dosent*)

Søknadsaktivitet

- Antall søknader pr UFF
- Andel tilslag pr UFF
- Fordeling av søknader og tilslag til EU, Forskningsrådet, Andre

Totale ekstern inntekter

- Utviklingsmål fra KD (N)
- Eksterne inntekter pr UFF (N)

T - Tilpassede indikatorer

N - Nasjonale indikatorer

Figur 12 Oversikt over nasjonale indikatorer (N), indikatorer som er tilpasset (T) og indikatorer som er lagt til (ingen parentes). Disse indikatorene legges til grunn for diskusjon av resultatene og bygger på Kunnskapsdepartementets mål for sektoren og forskning spesielt.

Har Helsefak høy kvalitet i forskning? (KD1)

Figuren over viser nasjonale og lokalt tilpassede indikatorer for å måle Helsefaks framgang på de tre overordnende målene for forskning som KD har for universitets- og høyskolesektoren. Publikasjonspoeng pr. UFF viser omfang og kvalitet på vitenskapelig publisering, mens deltakelse i EU antas å gi økt kvalitet i norsk forskning²⁰. Tilslag i ERC og FRIPRO sier noen om hvor mange internasjonalt ledende forskere, eller forskere med potensiale til å bli internasjonalt ledende, fakultetet har. Internasjonalt samarbeid regnes som kjennetegn på god kvalitet i forskningen, derfor er internasjonal mobilitet en ønsket politikk for å få fram samarbeid og sier noe om forventet framtidig kvalitet ved fakultetet.

Helsefak har i 2019 gått ned i antall publikasjonspoeng totalt (tilnærmet 26 poeng) fra toppåret i 2018. Selv om fem institutter har økt antall publikasjonspoeng, klarer de ikke å veie opp for at fem andre institutter går ned. ISM reduserer sitt snitt betraktelig fra 2,07 publikasjonspoeng pr. UFF til 1,65. ISM sin reduksjon er mye av forklaringen til tilbakegangen ved Helsefak i 2019. Da ISM er ett av to mestpubliserende institutter, kan dette være verdt å se nærmere på. ISM har jevnt over hatt medforfattere i over 250 publikasjoner de siste fem årene. I 2019 var forfattere fra ISM med på 226 publikasjoner. Et syttitalls publikasjoner har i gjennomsnitt vært på nivå 2, med et toppår i 2019 med 81 publikasjoner. Det har altså vært ei økning av nivå 2-publikasjoner som til en viss grad gjør at nedgangen i 25 publikasjoner fra 2018 ikke kan være årsak til 21 publikasjonspoeng i forskjell. Forklaringen på dette fenomenet må derfor ligge i antall forfattere per publikasjon og antall adresseringer per forsker fra ISM. 2019-tallene viser at antall UFF-forskning har gått opp med seks årsverk fra 2018, men i 2019 gir ikke dette positivt utslag med tanke på publisering ved ISM. Det kan skyldes at mye av publiseringa til de nye med UFF-forskning ikke er adressert til UiT i 2019, eller at de ikke har fått startet å publisere fra prosjekter ennå.

Uansett er ISM, sammen med IKM, de instituttene som er over det nasjonale snittet i publikasjonspoeng pr UFF. Helsefak som helhet er litt under snittet til UiT og det nasjonale snittet for sektoren. Som del av oppfølgingen av strukturreformen har regjeringen satt måltall som UiT skal nå innen 2025. For vitenskapelig publisering er det forventet at UiT skal øke fra et snitt på 1,0 i 2018 til et snitt på 1,2 i 2025. Helsefak bør også ha dette som mål. Gjennom en prosess der vi får økt vår portefølje av eksternt finansierte prosjekter, er det også trolig at publikasjonspoeng pr. UFF vil øke.

Siden 2016 har Helsefak sendt stadig færre søknader til FRIPRO. I 2019 ble det sendt 8 søknader og ingen ble innvilget. Det ble sendt en søknad til ERC (StG) i 2019, denne gikk videre til runde 2, men fikk avslag. Det er ikke registrert karakterer for sendte FRIPRO-søknader i 2019, og vi kan derfor ikke si noe om potensialet for å få innvilget prosjekter. Det er en forskningspolitisk trend at forskningen nå dreier seg vekk fra vektlegging av "excellence", til større fokus på tverrfaglig forskning for å løse samfunnsutfordringer og ivareta bærekraftsmålene. Dette ser vi igjen i Fellesløftet IV hvor Forskningsrådet i 2021 vil lyse ut «Stort, tverrfaglig forskerprosjekt» som vil være en «bottom-up» finansieringsmekanisme, hvor forskere i tverrfaglige prosjekter selv definerer aktuell forskning for nyskaping og grunnleggende forskning²¹. Vi ser det også i Horizon Europas' fem "mission areas". Helsefak har i gjennomsnitt publikasjoner med 13 medforfattere (range: 1-85)²², og vi er i høy grad et profesjonsfakultet. Det kan tenkes at Helsefak ville kunne skåre bedre på kvalitetsmålet dersom man dreide strategisk fokus fra excellence til tverrfaglige prosjekter/forskningsmiljø.

Antall søknader om mobilitetsstipend synker, men vi har en god innvilgelsesprosent hvor 4 av 5 søknader ble innvilget i 2019. Tre av disse var MSCA, og selv om ingen av disse stipendene er utgående, er det en god trend for å øke Helsefaks internasjonalisering. Andel internasjonalt samforfatterskap ved Helsefak er i 2019 55%, og nesten opp mot regjeringens mål for UiT i 2025, på 60%. I tillegg til de tre innvilgede MSCA-søknadene fikk Helsefak ytterligere tre andre EU-søknader innvilget. Det ble sendt noen flere søknader til EU enn de to tidligere årene, og samtidig økte vi innvilgelsesprosenten. Inntekten totalt sett fra EU har tidligere ligget mellom 2 og 4 millioner årlig, i 2019 øker

²⁰ Diku - Tilstandsrapport for høyere utdanning 2020

²¹ Forskningspolitikk 2/2020 - [OECD-rapport: Nytt internasjonalt rammeverk for tverrfaglig forskning](#)

²² I dette tallet har vi tatt vekk alle publikasjoner med mer enn 100 forfattere (n=24).

denne til 6 millioner. Verdien av EU-kontrakter pr UFF årsverk er dermed 8 732 kr i 2019, og nærmer seg med det snittet for alle offentlige universitet – og høyskoler som er 10 271 kr pr. UFF og vår målsetning om å være på gjennomsnittet eller bedre. I oppfølgingen av strukturreformen er imidlertid målsetningen at UiT skal ha en inntekt på 25 000 kr pr UFF i 2025. Helsefak bør gå en form for søknadstrapp i EU, med mål om flere prosjekter som samarbeidspartner/WP-leder for å nå dette målet.

Delkonklusjon – Har Helsefak god nok kvalitet i forskning?

Helsefak har hatt en god utvikling mot EU; vi sender flere søknader og har en bedre uttelling på denne arenaen. Vi doubler også periodisert inntekt fra EU i 2019, men må enda øke inntekten betydelig for å nå måltallet for 2025. En meget god vurdering i ERC StG, lover godt for framtidige muligheter på også denne arenaen. Det er ikke samme utvikling for FRIPRO, den nasjonale konkurransearenaen. Vi henter inn særlig gode kandidater på våre innvilgede MSCA-søknader, men sender få av våre egne forskere ut. Det er en økning ved fem institutter, størst ved IMB og IKM, i andel publikasjonspoeng pr. UFF, men med en nedgang ved de øvrige instituttene, særlig ved ISM, går Helsefak ned i antall publikasjonspoeng totalt. Med en generell målsetning om at Helsefak skal være på gjennomsnittet nasjonalt, eller bedre, kan vi ikke si at vi er der nå. Helsefak har varierende resultater: Vi taper i nasjonal konkurranse om FRIPRO-midler, går ned i publikasjonspoeng, men har fremgang i EU, særlig i MSCA-programmet. En strategisk dreining fra excellence til tverrfaglig forskning kan potensielt gi en økt uttelling for kvalitet i forskning ved fakultetet.

Bidrar Helsefak til forskning for velferd, verdiskapning og omstilling? (KD2)

Inntekt fra Forskningsrådet er en indikator på forskningskvalitet og evne til å vinne frem i nasjonale konkurranser om forskningsmidler²³. Forskningsrådets programmer er også rettet mot å løse samfunnsutfordringer, og nivået på finansiering fra Forskningsrådet sier dermed noe om både kvalitet og formål for forskningen. Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet utenom Forskningsrådet og EU er en indikasjon på samspillet med omverdenen. Åpen tilgang til forskningsartikler sikrer bedre kunnskapsutvikling og mer bruk av kunnskap ved at forskersamfunnet i sin helhet, profesjonelle brukere i arbeids- og næringsliv og allmenheten får del i resultatene fra forskning. Allmennrettet formidling er en forlengelse av dette.

Vi ser en forsiktig økning av inntekt fra konkurranseutsatte arenaer. I 2018 var det en markant nedgang i eksterne inntekter, etter tre år med gradvis reduksjon. Denne nedgangen skyldes delvis innskuddet av interne midler for merkostnader i forbindelse med stengingen av AKM. I 2019 er vi igjen på målet om 25% ekstern finansiering av totale inntekter, men fremdeles ikke på nivå med 2015. Det er en økning på 30 millioner kroner i eksterne inntekter, og samtidig vris inntekten i større grad mot Forskningsrådet og EU.

Sammenligner vi oss med eksterne inntekter pr. UFF ved de andre breddeuniversitetene og offentlige universitet og høyskoler er inntekten fra Forskningsrådet relativt lav. Vårt snitt, 55 000 kr, er halvparten av snittet til UiT, og en tredjedel av det nasjonale snittet for universitetene. Det er også en forventning om at inntekt pr. UFF fra Forskningsrådet i 2025 skal være 150 000 kr. Det motsatte er tilfelle for «Annet», der Helsefak er godt over det nasjonale snittet. Totalt sett har vi høyere inntekt pr UFF enn nasjonalt gjennomsnitt for universiteter, men under samlet gjennomsnittet for UiB, UiO og NTNU.

Når det gjelder egenarkiverte publikasjoner ligger Helsefak godt an sammenlignet med UiT og nasjonalt gjennomsnitt. Vi har fremdeles en økning i gullpubliseringer. Potensialet i publikasjoner som kunne vært publisert som grønn OA, synker fremdeles. I 2019 ble det gjort ei stor forbedring her som følge av administrativ innsats mot forfatterne. For å sikre egenarkivering av Grønn OA må administrasjonen fortsette kommunikasjonen med den enkelte forfatter. Forskningsrådet har i 2020 vedtatt at alle som mottar støtte fra dem skal beholde nødvendige

²³ Diku – Tilstandsrapport for høyere utdanning 2020

rettigheter til sine artikler slik at det alltid vil være en fri og åpen versjon av artikkelen tilgjengelig²⁴. Dette vil trolig bidra til å lette innføringen av tilsvarende interne rutiner ved UiT.

Andel publikasjoner som ikke er påkrevd åpen tilgang (monografier og artikler eller kapitler i antologier) øker noe i 2019, og flere av våre forfattere har lagt inn disse til egenarkivering. Allmennrettet formidling øker i antall for fakultetet som helhet.

Delkonklusjon – Bidrar Helsefak til forskning for velferd, verdiskapning og omstilling?

Helsefak har en god utvikling på allmennrettet formidling og åpen tilgang til forskningspublikasjoner. Vi kan dermed anta at vår forskning spres blant profesjonelle brukere i arbeids- og næringsliv og allmenheten, som igjen bidrar til velferd, verdiskapning og omstilling i samfunnet som helhet. Til tross for økende inntekter fra Forskningsrådet er vi fremdeles under det nasjonale gjennomsnittet pr UFF, og dermed når vi ikke helt opp i den nasjonale konkurransen. Høye inntekter fra annet-kategorien indikerer at Helsefak fremdeles har et omfattende samspill med omverden.

Har Helsefak et effektivt, mangfoldig og solid forskningssystem? (KD4)

Aktiviteten og resultatene som oppnås fordelt på de vitenskapelige ansatte med forskningsoppgaver sier noe om hvor godt rustet Helsefak er til å nå de forventninger som vårt eierdepartement har til oss, blant annet at "Universitetene og høyskolene må gjennom forskning og utvikling bidra til en positiv, kunnskapsbasert videreutvikling av profesjonsfagene og praksisfeltet"²⁵. Hensikten med sammenslåing av universitet og høyskoler var derfor også å øke forskningskompetansen til de tradisjonelle høyskolefagene. Dette tar tid.

I 2015 var andel UFF-forskning 76%, og er i 2019 redusert til 71%, det motsatte av ønsket politikk. De tradisjonelle universitetsfagene har en andel UFF-forskning på mellom 82 og 96%. Av nyere institutter styrker IVP og IKO sin andel UFF-forskning. IKO nærmer seg nå nivå med de tradisjonelle universitetsfagene, hvor også IPS og IFA styrker sin andel UFF-forskning.

Hovedgrunnen til nedgang i andel UFF-forskning er at RKBU og IHO reduserer sin andel. RKBU går ned fra 77 til 57 prosentandel UFF-forskning. De øker med tre årsverk UFF total (n=34), men reduserer med fem UFF-forskning (n=19). Ved IHO reduserer de antall UFF-årsverk total med 10, hvor syv er UFF-forskning. Det gjør at de går ned til 33%, fra et tidligere lavt snitt på 35% i resten av perioden.

IHO utgjør en femtedel av internøkonomien og UFF-årsverk ved fakultetet, men av instituttets totale økonomi utgjør eksterne inntekter kun 5%. IHO reduserer også sine eksterne inntekter pr UFF-årsverk i 2019. De sender kun 6% av søknadene (n=11) om ekstern finansiering, de reduserer publikasjonspoeng pr UFF og har nedadgående allmennrettet formidling. Et institutt av denne størrelsen virker naturlig nok sterkt inn på fakultetets evne til å oppfylle KDs og Helsefaks mål om et robust forskningssystem. I regjeringens strukturmelding for UH-sektoren (2014-2015)²⁶ står det at «svake fagmiljøer er bekymringsfullt både for utdanningene og for forskningen. Forskningen i profesjonsfag med relativt korte forskningstradisjoner må også styrkes for å gi høy kvalitet og relevans i utdanningene. (...) Regjeringen mener at strukturelle endringer i universitets- og høyskolesektoren er ett av flere tiltak som vil ruste institusjonene for fremtiden». Det er derfor viktig at det settes i gang en prosess der IHO får en universitetsstruktur hva gjelder deres UFF-sammensetning.

Fakultetet øker tilslag på søknader jevnt over til 38%. Det er innvilget 15 flere søknader i 2019 mot 2018, med 65 tilslag er det det høyeste antallet gjennom hele perioden. Litt av økningen skyldes flere innvilgede søknader til EU, men den største effekten kommer fra «Annet-kategorien». Det er en uttalt målsetning om å søke midler fra EU og Forskningsrådet i tillegg til andre kilder. De gamle universitetsinstituttene²¹ har jevnt over søkt slik, mens det i 2019

²⁴ [Forskningsrådets strategi for grønn åpen tilgang.](#)

²⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-2014-2015/id2402377/?ch=3>

²⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-2014-2015/id2402377/>

er en reduksjon av søknader til Forskningsrådet med prosentvis bedre uttelling, dog med like mange innvilgede som tidligere. Når det gjelder EU-søknader gjør ISM og IKM det bra i 2019 med flere innvilgede søknader, mens IFA som tidligere har gjort det bra, ikke får uttelling. De mindre instituttene sender fortrinnsvis søknader til «annet», med lav uttelling. Unntaket er IPS som søker 40% til Forskningsrådet og 60% «annet». IKO søker kun til «annet» med innvilgelsesrate på 60%, de har fremdeles en lav inntekt pr UFF. Jevnt over sendes det årlig søknader av like mange unike søkere, men i 2019 er det flere unike som får innvilget en eller flere søknader (n=51, mot snittet for perioden som er på 43). Søknadsaktiviteten til EU i 2019 viser at vi både kan sende flere søknader, og få flere innvilget. Det er derfor bekymringsfullt at vi sender færre søknader til Forskningsrådet, selv om vi opprettholder samme antallet innvilget sammenlignet med tidligere år. Utviklingen av søknadsarenaer for Helsefak går dermed mot at vi sender flere søknader til «Annet», særlig på bekostning av Forskningsrådssøknader.

I 2019 hadde vi tilslag på flere store tverrfaglige søknader i «annet-kategorien», blant annet; TFS-prosjektene Fendura og FFC, og tilslag som samarbeidspartner i to tematiske satsninger utlyst av UiT. Det var også oppstart av TFS prosjektet 180° Nord (Pre-klinisk PET) og TMF prosjektet KLEB-GAP (CANS). Framover anbefales det at det legges føringer for at Helsefak som et profesjonsfakultet posisjonerer seg til de nye, tverrfaglige satsningene som kommer i Forskningsrådet.

Totale eksterne inntekter pr UFF ved Helsefak er over snittet for UiT og over gjennomsnittet for offentlige universitet og høyskoler, men noe under snittet for breddeuniversitetene. IKM og IFA har et toppår hva gjelder inntekter pr. UFF i 2019. IFA har en jevn økning i perioden, mens IKM hadde en nedgang fram til 2018, så fikk de en stor økning i 2019 på 24 mill. kr., som skyldes kontering av en Trond Mohn gave. Fordelingen av inntekten totalt for fakultetet er likevel ikke etter ønsket målsetning, da hovedvekten av våre inntekter er fra «annen ekstern finansiering», som tilsier at fakultetet jevnt over ikke har den kvaliteten i forskningen som KD forventer at vi skal ha.

I 2019 er andelen eksterne inntekter tilbake på 25% etter to år under KDs mål, likevel under 2015 nivå. Andelen beregnes av totale periodiserte inntekter. I 2019 ble periodiserte inntekter fra bevilgninger redusert med 3%. Det virker positivt på andel eksterne inntekter, men er ikke hovedårsaken til økningen til 25%. At fakultetet har lavere ekstern inntekt i 2019 kontra 2015 kan ha flere forklaringer. Det mest åpenbare deriblant er et fortsatt stengt AKM, og at det ikke kan søkes nye midler der AKM inngår som infrastruktur. Dette kan også være medvirkende årsak til at vi har få søknader og ingen tildeling fra FRIPRO. Fremdeles innvirker overføring av egeninnsats til prosjekter påvirket av AKM, som forskyver de periodiserte inntekter. Dette er likevel ikke like mye som i 2018 (14 mill. kontra 5 mill.).

Delkonklusjon – Har Helsefak et effektivt, mangfoldig og solid forskningssystem?

Helsefak øker tilslag på søknader betraktelig, særlig ved ISM og IKM, og er i 2019 igjen oppe på KDs mål om 25% ekstern finansiering. Eksterne inntekter er likevel under nivået vi var på i 2015, og vi har ikke den fordelingen av søknader og inntekt til EU, Forskningsrådet og andre som ønsket. Særlig må vi styrke innsatsen mot Forskningsrådet. Resultater fra tverrfaglige søknader i «annet» tilsier at det er på disse arenaer i Forskningsrådet vi kan vente å få bedre uttelling. Vi har også redusert andel UFF-forskning i denne perioden. Andel UFF-forskning innvirker på alle øvrige parameter, og andelen er for lav ved flere av de tidligere høyskolefagene. Særlig merkes andelen ved IHO, som både er det største institutt hva gjelder ansatte, men som også har hatt en flat eller tildels negativ utvikling i andel UFF-forskning siden 2015. Hensikten med sammenslåingene tilbake i 2009, 2013 og i 2016 er dermed ikke oppfylt. Tiltak for å øke forskningskompetansen bør derfor på agendaen for at Helsefak skal kunne ha et solid forskningssystem, for å bidra til en positiv, kunnskapsbasert videreutvikling av profesjonsfagene og praksisfeltet.

Forslag til tiltak til handlingsplanen ved revisjon høsten 2020

1. Øke andelen tilslag og finansiering til Forskningsrådet
 - a. Prioritere å få fram søknader til Store tverrfaglige forskerprosjekter/Fellesløftet IV som utlyses i 2021
 - i. *Instituttene synliggjør i egen handlingsplan for 2021 hvilke miljøer som er aktuell for søknad*
 - ii. *Instituttene bes redegjøre for all planlagt søknadsaktivitet i dialogmøtene høsten 2020*
2. Fortsatt innsats rettet mot EU
 - a. Rolle som WP-leder/samarbeidspartner for å bygge nettverk og øke kompetansen om hvordan det er å delta i slike prosjekter
 - i. *Instituttene synliggjør i egen handlingsplan for 2021 hvilke miljøer som er aktuell for søknad*
 - ii. *Instituttene bes redegjøre for all planlagt søknadsaktivitet i dialogmøtene høsten 2020*
 - b. Få flere til å registrere seg som EU-evaluator²⁷ for å få kompetanse i evalueringskriteriene og kvalitetsnivå
 - i. *Fakadm tar inn i sin handlingsplan for 2021 at tidligere evaluatører deler sin kompetanse i Helsefaks Forskningsforum.*
 - ii. *Instituttene tar inn i sin handlingsplan antall evaluatører som skal registrere seg i 2021 for å oppnå måltall for antall registrerte evaluatører pr instituttet: 1 pr. 5. toppstilling.*
3. Øke forskningskompetansen ved IHO
 - a. Identifisere de utdanninger/fagområder som har størst etterslep i UFF-forskning, og beskrive tiltak som kan iverksettes. Prodekaner utdanning og forskning, i samarbeid med instituttledelsen.

²⁷ Jmf. fakultetets [insentivmiddelordning for EU-evaluatører](#) hvor det pt. utbetales kr 10.000 for førstegangsregistrering.